

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 9 1 A 1 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Sreda, 29. maj 2019 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Ciril Kosmač: POT V TOLMIN (odlomek)

MLAD ČLOVEK MORA SANJATI

Pob je čutil, da se je oče premislil in da ni povedal tistega, kar je nameraval. To je čutil tudi oče, zato se je takoj zagnal v pogovor:

»Kaj sem že hotel reči? ... Saj. Hotel sem reči, da nisem samo bral. Tudi učil sem se. Učitelj mi je bil posodil slovensko slovnico Antona Janežiča. Vso sem premlal, vse sem prepisal. Na pamet sem jo znal tako rekoč ... No, kaj bi govoril, sanjal sem in sanjal, kako bi se rešil našega vresja. Pa tudi trezno sem razmišljal o tem. Slovnica, to je že lepo, toda kam naj bi šel s slovnico ... Vidiš, tako sem sklenil, da se bom naučil orgljanja in da pojdem kam drugam za organista in pevovodjo. In naučil sem se. Sam. Oče mi seveda ni hotel dati denarja, da bi si bil kupil star klavir. Pa sem šel za delavca. Prav takrat so sekali cesto skozi Dominov rob. Mislil sem, da bo očeta zadela kap od sramote, ker mu sin dela na cesti. Treba je vedeti, da je bil takrat delavec še manjvreden človek; v Dominovem robu so delali skoraj samo Furlani in Lahi ... No, zaslužil sem šestdeset goldinarjev in si kupil star klavir. Sam sem napel strune in začel brenkati. A še nisem imel miru. Lepega dne pridem domov in najdem klavir pod tepko. Oče ga je bil pahnil iz hiše; še dobro, da ga ni bil razsekal s sekuro ... Niti besede nisem rekel. Potegnil sem klavir na skedenj, si z deskami ogradil kot in brenkal naprej. Tako je to bilo! ... Brenkal sem in čakal, da pojdem k vojakom. Upal sem, da bom pogledal v svet in se česa naučil. Če se je kdo veselil nabora, sem se ga jaz veselil. Pa me niso vzeli zaradi krčnih žil ... Z vojaščino torej ni bilo nič. Leta pa so tekla. Kaj sem hotel. Vdal sem se v svojo usodo in začel kmetovati. Pa nisem dolgo vzdržal doma. Najprej sem šel za pismonošo, potem sem vzel v najem majhno gostilno, odprl sem trgovino ... no, kaj bi govoril ... vse sem poskusil ... Saj vem, da nisem ničesar dosegel, toda vsaj skušal sem nekaj doseči ... hotel sem nekaj biti ... Vidiš, in zdi se mi, da mlad človek mora sanjati, pa čeprav sanja same nemogoče, nedosegljive stvari ... Ha, če se spomnim vseh svojih sanj, me je še zdaj skoraj sram ... Toda nič zato!« je pribil in zamahnil z roko.

pob – fant

(Vir: Ciril Kosmač: Pot v Tolmin. V: V gaju življenja. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1989. 37–38.)

NAVODILA

- Opreделите odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem, prikazan v odlomku: Kakšen je bil v mladosti očetov pogled na učenje? Kaj je želel z učenjem doseči? Zakaj se mu želja ni uresničila? Kako je z njo povezano njegovo življenje po tem, ko je začel kmetovati? V razlagi citirajte poved ali del povedi, ki pove, da se ni popolnoma vdal v svojo usodo.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o očetovem razmišljanju ter ravnanju. Ob primeru iz življenja presodite, ali mladi danes uresničujejo svoje želje/sanje lažje kot v preteklosti.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Vinko Möderndorfer: KINO DOM (odlomek)

Moja babica je bila tista, ki je ljubila *Kino dom*. Še kot otroka me je vlekla na popoldanske predstave, in če mi je bil film zelo všeč, sva se na izhodu samo obrnila in šla isti film gledat še enkrat. Imela je osemdeset let in je razumela vse. Ne samo zgodbe, tudi filmski jezik in filmsko pripoved, ki govori z montažo posnetkov, je intuitivno razumela in oči so se ji vedno orosile, ko mi je pripovedovala o nenavadnih posnetkih, vzporednih montažah, hitrih zasukih, filmski simboliki (junak se poslavlja in jata ptic leti čez nebo), ki je naredila nanjo še posebno močan vtis ...

Moja babica ni nikoli nikamor potovala. Njeno življenje se je končalo, ko so pripeljali dedka z Golega otoka in je čez nekaj let umrl. Od takrat je hodila samo še v *Kino dom*. Nikamor drugam. Bila je brez prijateljev in prijateljic. Njen stik s svetom je bila zgolj pot do kina na robu mesta, pa še to je prehodila kar se da hitro, v strahu, da je ne bi kdo ustavil in nagovoril. Zato pa je neskončno uživala v neznanih pokrajinah filmskega sveta, v svetu filmskih novic, ki so jih takrat še prikazovali, v velikih mestih, kjer so se dogajale zgodbe na platnu in kamor ne bo nikoli zares odpotovala, kamor si ni nikoli niti želela ... Filmi in dvorana *Kina doma* so ji nadomestili svet.

Film ljubijo ljudje, ki nimajo nič, saj jim film za hip lahko ponudi vse ... In tudi moja babica je bila ljubiteljica filma zato, ker je rada sanjari, ker je bila po značaju *sanjač* ... Film imajo radi ljudje, ki imajo domišljijo. Ljudje, ki so v resnici kreativni, pa nimajo toliko moči, da bi svojo kreativnost znali realizirati. Zato jim film vsaj včasih *odpre nebo*.

Lahko bi rekel, da sem se takrat, v kinodvorani, s staro mamo ob sebi, naučil razmišljati o življenju kot o filmu. Življenje je zame postalo samo serija podob, kadrov, sekvenc, ki jih doživljaš v temni dvorani na robu mesta ...

kader – najmanjša vsebinska in oblikovna enota filma

sekvenca – zaporedje več kadrov, povezanih v zaključeno celoto

(Vir: Vinko Möderndorfer: *Kino dom*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2008. 20–21.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

Prazna stran